

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 4.

V Ljubljani, 1. aprila 1892.

Leto XXII.

Štirinajst pomočnikov v sili.

I.

Kaj koliko mora trpeti nadlog
Vsak človek na zemlji, usmili se Bog!
Uboštvo tū gleda iz oken, iz strēhe,
Tam vlada bolezen, mori brez utēhe.
Tū žalost izvablja pregrenke solzē,
Tam polnita kēs in obupnost sreē.
Saj skoro ni tedna, saj skoro ni dnēva,
Da ktera bi k nam ne potrkala rēva.

Preslabe, nezmožne so naše moči,
Pomoči, tolažbe si vsakdo želī,
In Bog nam izbrāl je zvestē pomočnike,
Po njih nam dobrote skazuje velike.
Bog štirinajst zvestih nam vāruhov dāl,
Da človek pri njih bi zavētja iskāl
Pomagali bodo v vsakterej nam sili,
Če vredno jih bomo in vneto prosili.

Zmir bomo častili in klicali vas
Svetniki mogočni, nebeščanov kras!
Mučenci in škofje in čiste device
Sreē tolažite, vjasnite nam līce!
Če duša je bolna, če bolno telō
V pomoč nam hitite z nebeško močjō!
Rokē nam podajte, da gremo za vami,
V življenji in smrti vi čujte nad nami!

II.

I.

Bil sveti Jurij je voják,
Za sveto vero vnet junák.
Ko mi prepevamo Ti slavo
Oživljaj Ti nam vero pravo!

II.

Na ramah Jezusa držiš.
Čez vodo Krištof ž njim hitiš.
Ti váruj vsake nas nezgóde,
Ki nam preti od vihre, vóde.

III.

Erazem je v prognanstvu bil,
Let sedem krokar ga redil.
Častijo Te sirote, vdove,
Ker Ti jim lajšaš bridke dnove.

IV.

Odsekali so mu glavó,
A on jo nesel je z rokó.
Svet' Dijonizij nas varuje
Ter um in pamet razsvetljuje.

V.

Sam oče Barbaro moril
Bogá ljubečo iz vseh sil.
Častimo Te v življenji vedno,
Da uro prideš k nam poslednjo.

VI.

Svet' Blaž vzel materi v radósti
Iz grla sinku ribjo kóst.
Če v vratu čutiš kdaj bolésti,
Pomore on, podpornik zvésti.

VII.

Pantáleon, naš priprošnják,
Ozdravil dečku kačji pik.
Ti váruj hudih nas napádvov
Vsakoršnih zlobnih kač in gádvov!

VIII.

Ker vere ni tajiti htél,
Bil vržen Vid je v kotel vrél,
Kmet njemu priporoča sétev,
Za dobro njega hvali žétev.

IX.

Ahacij bil dežele ščit,
Neustrašen, blag in plemenit;
Ko iščejo rudarji rude,
Nevarnosti jih brani huđe.

X.

V puščavi Tilen mrè za svét,
Košute mleko mu je jéd.
On kmetu váruh je živíne,
Če kuga kdaj med njo se vríne.

XI.

Svetnico na koló pripnú,
Raznese strela jim koló.
Skušnjav nas Katarina brani
In v božjej milosti ohrani!

XII.

Tlačanom stiskanim krepák
Podpornik bil je Ciriják.
Ti váruj tudi zdaj trpíne,
Od njih odgánjaj bolečíne!

XIII.

Jelena s križem mej rogmi
Evstahij vzrè, se spokori.
On lovce váruje povsodi
Ter jih po pravih potih vodi.

XIV.

Marjeto v ječi skušal vrag,
Prekriža se, beží čez prag;
Še nam Marjeta zdaj pomága,
Da lóže zmóremo sovrága.

Marija, híti nam v pomoč,
Ko stiske nas obdaja noč!
Ti prva nam si pomočnica,
Pri svojem Sinu priprošnjica.

Fr. Krek.

Mladi tat.

(Dramatičen prizor v jednom dejánji; spisal Fr. S. F.) * *Fantigau* X

O s o b e :

Belčev Svetko; Stojanov Ciril; Belčeva mati; Učitelj.

(Igrališče zunaj vasi pod milim nebom. Steza pelje skozi mal gaj.)

Prvi prizor.

Svetko (pride od desne po stezi. Sredi pozorišča postoji ter se skrbno ozira na okoli. Potem vzame iz žepa klobaso.) Nà, vže zopet jo imam! To se mi bode prilegla! Naša mati le vedno ričet kuhajo — ali pa sòk; zakaj bi si jedenkrat česa boljšega ne privoščil? Saj so oče rekli, da je za možá le kos mesá. In jaz bodem jedenkrat tudi mož — pa še velik in močan. Saj me nobeden ne vrže! — (Vgrizne v klobaso.) Takó je suha! Ko bi vsaj kuhane obešali v jedilno shrambo! — Bog vé, kje bi dobil kosec kruha. (Šteje na prste.) Umr! ni nobeden, da bi šel kropit. Bále tudi ne nakladajo nikjer, da bi šel po pogačo. — Oj ti preklicana reč ti! — Kaj pa Stojanov Ciril? — Tam imajo kruha, tam! Kar tu ga počakam. Saj mora vsak čas priti iz učilnice tod mimo. Klobaso pa denem v grm. Naj pa bode Skoblétov Sultan kriv. Saj Ciril rad verojame. (Gre proti grmu ter varno skriva klobaso. V tem pride Ciril s torbico po stezi. Ugledávši Svetka vzklikne:)

Drugi prizor.

Ciril. Le čakaj, Svetko, zakaj te ni bilo v učilnici! (*Svetko* se ustraši ter hitro sklone po konci.) Jaz te bodem pa zatožil, da si ptiče iskal! To te bodo gospod učitelj!

Svetko. To se zna, da me bode! Raje mu stokrat uidem!

Ciril. Kako pa govoriš? Ali se nisi naučil, da jih moramo vikati?

Svetko. Zakaj ga moramo? Saj ni oženjen, birmo mi pa tudi ni zavezal!

Ciril. Pa so gospod župnik tako rekli in v berilu smo tudi tako brali. A tebe ni nikoli v šolo, pa ne znaš nič in tudi ne veš nič!

Svetko. Vsi ste neúmnnejši, kakor jaz. Da vidiš, kako znam čitati. Daj mi knjigo sèm!

Ciril. Niti črk ne poznaš, pa bodeš čital! (Vleče knjigo iz torbice.) Nà, pa čitaj!

Svetko (vzame knjigo in obrača liste). A, bé, cé, krave so boljše kot ovce! Fantin petelin, dekleta teleta!

Ciril. O, tako čita stari Maslè, ki ne pozná nobene črke ter se iz nas norčuje, a mi iz njega. (Vzame mu knjigo ter jo tlači v torbico.)

Svetko. Vidiš, pa je le star! Naš oče tudi ne znajo čitati, pa so rekli, da so bili vže na vojski.

Ciril. Saj na vojski ni treba, da bi znal čitati.

Svetko. Zato pa! Kdor je za kaj, lahko brez tistih čačk pride celó na vojsko ali še dalje, pa se mu dobro godi. Ali si se kaj nasitil, ko si sedel dve uri v učilnici, kaj?

Ciril. Saj ne hodim zato v učilnico, da bi ondù jedel. Lahko bi pa tudi bil a nisem hotel. Vidiš, kak kos kruha so mi dali sè seboj. (Potegne iz žepa kos kruha in mu ga pokaže.)

Svetko (ga hoče prijeti). Daj ga meni!

Ciril.

Lenega čaka strgan rokav

Pal'ca beraška pa prazen bokal!

Slišiš, tako so nam povedali gospod učitelj. Če bi bil v učilnici, dal bi ti ga bi polovico. A ker si tu ležal in za ptiči stikal, ne dam ti ga niti drobtine.

Svetko. Ne bodi no tak! Če mi ga daš, povem ti za take ptiče, ki jih še nikoli videl nisi!

Ciril. Le védi sam zá-nje. Jaz pa kruh poneseš slepemu Juriju. Hvaležen mi bode in poreče mi: Bog povrni! A to je več vredno kot zlata lestva od nebes do zemlje!

Svetko. Dal mu ga bodeš drugi pot! Zdaj ga daj meni. Ne bode ti žal. Oj to se bodeš čudil. Nù — ali hočeš? —

Ciril. Pa jim vender nisi mladičev pobral?

Svetko. Kdaj sem storil kaj takega? Kar povedal ti bodem, kaj nè?

Ciril. Če jih bova pustila pri miru?

Svetko. Nič se ne boj! Glej, vi ste šli v šolo, a naša mati na polje. Jaz sem tudi vzel knjižico in hotel iti. Ravno zaklenil sem in ključ vtikal pod tiste jasli — saj veš —

Ciril. Kakor jih je lani Liska polomila, ko je prišla tako huda s planine.

Svetko. Dà, dà, prav tiste. Kar jo prikoraca mimo Skoblétov Sultan. Nekaj je nesel v gobcu.

Ciril. Je pa vže zopet kaj ukradel. S kamnom bi ga bil! Pri nas je nekoč vzel poln lonec z ognjišča. To sva ga z našim hlapcem!

Svetko. Le stoj! Meni je tudi prišlo brž na misel. Vtaknil sem hitro še knjigo pod jasli ter tiho tekkel za njim. Prav tukaj se je ustavil potepenec. Rekel sem, zdaj bode snedel, kar ima. Ali pogledal je okolo sebe in vtaknil glavo v ta grm, potlej je pa šel. Neumnež je mislil, da ga nisem videl. Skočil sem k grmu ter pogledal noter: Ugani, kaj je bilo?

Ciril. Kost, ki je ni mogel zgristi.

Svetko. Kaj še! Poglejva, pa bodeš videl! (Stopita k grmu. Svetko izvleče klobaso.) Poglej jo, táka-le je tista kost!

Ciril. Ti pasja dlaka ti! Ali bi ga! (Pretí s pestjó.) Bog vé, čegava je? Nazaj jo bodeš moral dati.

Svetko. Kaj si neumen? Vidiš, to so ptiči, ki jih še nisi videl nikoli. A tudi ne smeš nikomur niti črhni o njih, če bi — — —

Ciril. Ali sem kaj rekel, da povem? Toda klobasa tvoja ni, ker je ukradena.

Svetko. Ali sem jo ukradel jaz? Sultan jo je vzel, pa naj ima on greh. Daj mi nožič, videl bodeš, kako je dobra.

Ciril (mu da nožič). Ali res nimam nič greha, če jo jem?

Svetko. Saj je ne bodeš jedel, samó pokusil jo boš. (Reže in mu da kosček.)

Ciril. Pa je res dobra.

Svetko. Kdaj sem vže jaz vedel, da so naše klobase dobre!

Ciril. Mar je bila to vaša klobasa?

Svetko. Saj nisem tako dejal. Če so naše dobre, vaše so tudi. Klobasa je klobasa. (Jesta.) Kaj nè, to se prilega? Od zdaj bodem pazil Sultana vsak dan a ti mi bodeš nosil kruha, je-li?

Ciril. Časih vže!

Svetko. Zakaj ne vselej?

Ciril. Moram ga dati slepemu Juriju.

Svetko. Jurij dobi drugod dovolj in nič ti ne bode dal zánj. Jaz ti pa dam vselej nekaj koscev klobase. (Zeló prestrašen.) Joj — naša mati gredó!

Ciril. To bodo veseli, ko jim poveš. (Plesne z rokama.)

Svetko. Ali ti nisem rekel, da ne smeš povedati nikomur. — Joj, glej, za materjo pa gospod učitelj. Bežíva! (Klobaso hoče vtakniti v žep in prime Cirila, da bi bežala. A po nevedoma izpusti v naglici klobaso na tla, da sam ni vedel kakó.)

Ciril. Kaj bodeš bežal, ko sta te vže videla! Počakajva! (Od zadaj se čuje glas:)
Svetko! Svetko!

Ciril. Ali slišiš? Ne vleci me nù! Kličejo te!

Svetko. (Ves zmeden.) Ne smeš povedati, da sem vzel klobaso!

Ciril. Saj je nisi vzel ti; vzel jo je le Sultan!

Tretji prizor.

(Mati pridejo s polja na roki nesoč košarico s sočivjem in zelenjavo.)

Mati. Ciril, ali je bil naš danes v šoli, ali nò?

Ciril. Saj Kovačevega, Kódrasovega in drugih tudi ni bilo.

Mati. Kaj so meni mári drugi! Vprašam te, ali je Svetko bil ali nò?

Svetko (sune Cirila in hiti sam). Oni dan me pa res ni bilo, ko so šle krave v planino, in pa potlej, ko sem seno tlačil.

Mati. Tiho! Danes te tudi ni bilo! Potép ti — potepeni! Čakaj, ko pridejo oče, tedaj vže dobiš, kar zaslužiš.

Četrty prizor.

Učitelj. Prav takó, mati! Svetko je postal len. Treba bode leskovega olja. Uprav sem bil namenjen k vam, da poprašam, kod hodi. Ta teden ga vže trikrat ni bilo v šolo.

Mati. Takó? Ti lenoba lena! Lažnjivec grdi! Meni pa tají domá. Čakaj me!

Učitelj. Le primite ga dobro. Mlado drevesce se še da upógniti, staro se pa zlomi. Česar se mlad ne naučiš, tudi star ne znaš — zapomni si to Svetko. Jutri moraš priti v šolo. Jaz te ne bodem kaznoval za sedaj, če bodeš v prihodnje poslušen in priden!

Mati. Ali slišiš, kako so dobri gospod učitelj, ti jih pa žališ. Prosi jih tu odpúščenja — le lepó!

Svetko (se kislo drži, stopi malo naprej ter gleda v tla.)

Ciril. Tako, prosi nò, potem bode vse dobro! Kaj ne gospod učitelj, da niste več hudi nanj?

Učitelj. Jaz vas vse ljubim, kot svoje otročiče. Vse bi storil za vas, da bi bili le pridni ter se česa naučili.

Svetko (poklekne in prosi). Nikar ne bodite hudi! Saj ne bom več!

Učitelj (ga vzdigne). Le nikar ne jokaj! Sedanja krivda je poravnana. Toda pazi drugič! Bodi priden, kakor Ciril, pa bodeva prijatelj, kakor midva. (Pogradi prijazno Cirila po licu.) — Glej, glej, Cirilček, tam-le je polovica klobase! Poberi

jo. Ni, da bi tu ležala. Božji dar je. Saj je Jezus tudi ukazal pobrati kosce, ko je nasitil množico ljudi v puščavi.

Ciril. Oh, Svetku je padla. — (*Svetko ga pogleda.*) Nekdo jo je izgubil. Našemu kužetu jo hočem dati, ali ne?

Učitelj. Kaj si hotel reči najprej? Svetku je padla? Le povej!

Mati. Čaj, kaka je? (*Pogleda jo.*) To je naša klobasa! Svetko, ti si jo ukradel. Ti malopridnež, ti!

Učitelj. Takó!?

Ciril. Saj ni res! Skoblétov Sultan jo je vzel! Svetko ga je zasačil in mu jo izplel. V ta-le grim jo je skril. Saj potem nima greha, če jo je jedel, kaj ne? Meni je tudi dal kosce!

Učitelj. Ciril, kdo ti je to povedal? Ali si videl Sultana?

Ciril. Kakó, ker sem bil v učilnici. A Svetko ga je videl!

Mati. Jaz ga tudi nisem videla, ker sem bila na polji. A dobro vem, kdo je tisti Sultan. To je Svetko sam. Zdaj vem, zakaj se vsak dan za jedno klobaso uštejem. — Ti zvitost ti prekanjena!

Učitelj. To je preveč! Svetko, kaj bode iz tebe? Takó mlad, pa tak grešnik! Ciril, kam je prišel tisti, ki je najprej ukradel le iglo? Pravil sem vam uprav danes v šoli. Ali se še spominjaš?

Ciril. Oj, dobro! Na vislice.

Učitelj. Svetko, ali čuješ? To tudi tebe lahko zadene. Iz malega priraste veliko. Zdaj jemlješ malo; kmalu bodeš jemal več in v kratkem te bodo lovili orožniki ter te uklenjenega peljali pred sodnika. Ali te ni sram? Ali se ne bojiš Boga? On te vidi povsod ter zapiše v črno knjigo taka dejanja, da te kdaj ostro kaznuje, če se ne spreobrneš. Kako je žalosten tvoj angelj váruh! Hudobec se pa veseli in smeji. In kdo je kriv tega? Lenoba, sama lenoba. Če bi bil priden, ne bi imel časa stikati po čumnati. Raje bi delal svoje naloge. Skleni torej, da ne storiš nikdar več tega, da ne premakneš ničesar niti za las ne, kar ni tvojega!

Ciril. Gospod učitelj, saj ne bo nikoli več!

Učitelj. Prosi mater odpusčenja!

Svetko (*joka*). O, mati, nikoli več! Prosim, odpustite mi! Jaz ne grem na vislice! Bog me varuj tega!

Mati. Odpustim ti vže. A kazen ti ne otiče! V nedeljo pridejo oče. Mi bomo dobro jedli, a ti bodeš brez jedi stal v kotu, zato ker si kradel.

Učitelj. Svetko, le potrpi, kar ti nalože mati. Krivico mora vsak poravnati takó ali takó! Zapomnita si danes oba za vselej:

„Lenoba je vseh grdob grdoba!“

(*Učitelj se vrne. Drugi otičejo na nasprotno stran.*)

Iz naše vasice.

(Piše Janko Barla.)

IX.

aša vasica ni sicer niti London, niti Pariz, ker ima po najnovejšem ljudskem štetju samó devetnajst hiš, a preje bilo jih je še menj in vender sem se jaz nekoč zgubil v njej. Ne verojamete? Takój vam povem!

Ni bila nedelja niti praznik, a vender se je zibalo v našem zvoniku vseh četvero zvonov in Markušev Tiče je spuščal gori na Kučarju v zrak strel za strelom, kakor da bi bili Turki napadli našo priprosto vasico in vender ni bilo o Turku ne duha ne sluha. Jejmina, to vam je bilo svetá, da se je vse trlo, in vsakdo se je oblekel, kolikor se je mogel lepše in boljše. A še posebno mnogo je bilo takih junakov, kakersen sem bil jaz, dečkov in deklie. Nù, kaj je bilo? Kaj neki, če ne slovesen, prazničen dan, na kateri je prišel deliti častljiv silolas starček, milostivi gospod škof, zakrament sv. birme.

To je bilo pogovarjanja in pripravljanja vže dolgo poprej. Predstavljali smo si visokega gospoda kot sv. Nikolaja z dolgo srebrno brado, z zlato kapo in z biserji posuto palico. Vender smo se varali, ko smo šli visokemu gostu naproti in smo zagledali v svetlej kočiji blagega starčka brez brade in sè širokim klobukom na glavi. Starček nas je ljubeznivo se smijoč blagoslavljal. Da-si sem le boječe zrl proti kočiji, vender si nisem mogel kaj, da bi ne šepnil poleg mene klečečej materi:

— Kje pa je zlata kapa in palica?

— Počakaj nu malo, sitnež, tudi to bodeš še videl. Ali ne veš, da bi se vse to na potu zaprašilo? Take stvari so le za v cerkev.

Kočija se je odpeljala mimo nas, a mi smo se hitro vzdignili in hajdi za njo. V ónej gnječi in velikem drenji zgrešil sem mater in se hkrati našel v sredi odraslih, ptujih ljudij. Pa še naprej se ni dalo, tolika je bila gnječa. O joj! in jaz bi moral biti vže v cerkvi, saj sem bil tudi jaz mej ónimi srečnimi, katere je imel premilostivi gospod škof udariti po licu. Videl sem le ramena in hrbte okolo sebe in takó so me naprej suvali. Kaj bi to bilo meni, ko bi le vže bil v cerkvi, ali kar nisem mogel z mesta in v ónem strahu niti vedel nisem, je-li se pomikamo naprej, ali nazaj. Hm, storilo se mi je milo in zajokal sem. Bog vé, kakó bi še bilo, da se ni v tem hipu od nekod prikazala stara Morávka, ki me je prišla za roko in mi pomagala iz gnječe. Z njeno pomočjo pridrenjal sem se naposled do našega doma, kjer me je vže čakala moja mati v velikih skrbih, da bi se mi kaj žalega ne pripetilo v ónej velikej gnječi. In tudi moj dobri kumek se je vže pripeljal iz Metlike, da mi po želji mojih starišev zaveže birmo — bilo je toraj vse v redu in šli smo v cerkev k slovesnemu opraviu.

Ne bodem obširno pripovedoval, kako je bilo v cerkvi. Povem samó toliko, da je bilo moje srce zadovoljno ko sem videl milostivega gospoda škofa vsega v zlatu. O jejmina, to je bil častljiv starček! Kakó se mu je podala óna dragocena palica in visoka zlata kapa! In koliko duhovnih gospodov mu je streglo pri svetem opraviu in kakó čisto je pel óni srebrni zvonček, s katerim je pozvanjal nek gospod v črnej obleki, ki je tudi podal škofu vode, da si je umil roki. Ko je naposled

prišel čas svetega opraviła, s kakim svetim strahom sem pričakoval ónega trenutka, da me gospod škof udari po licu. Da-si se sem prav dobro naučil vse, kar so nas učili gospod kapelan, vender se mi je takrat vse to izgubilo iz glave. Prava sreča, da nisem bil vprašan! Ako bi me bil kdo takrat vprašal, kakó mi je imé, ne vem, če bi mu bil znal povedati ali sem Jankec ali Júrijček. Nù, in koliko se je pripovedovalo o tistem udarcu po licu, a predobri gospod se me je le malo dotaknil s svojimi prsti. Kaj se je potem z mano godilo, kako so mi z modrim trakom obvezali glavo in peljali skozi žagrad, tega vam pač ne morem povedati.

Mnogo zanimivejše je to, kar vam bodem zdaj povedal. Ko sva stopila s kumom iz cerkve, segel je dobri starček globoko v žep in spravil iz njega neko svetlo, okroglo stvar, katera ni bila nič drugega, nego nov novcat goldinar.

— Tu imaš Jankec, da bodeš pomnil današnjega dneva. Tam gori pod kostanjem pa še kaj drugega poiščeva, dejal je kumek in si pogladil nagubano lice. In res se je tam gori pod kostanji, kjer so zgovorni krošnarji razgrnili svoje mnogovrstne šatore, dobilo marsikaj dobrega. Najpreje moram omeniti velikega škofa z dolgo zakrivljeno palico iz strdene moke, konja in jezdeca, jelena z lepo vzraslim rogovjem, piščalke, vsakovrstnega sladkorja in drugih slaščic. Pomislite si, koliko sem imel nositi! In še nekaj! Urico, lepo urico od zlata, katere dolga zlata verižica se je kaj lepo podala okolo vratu moje nove obleke. Moj stari kumek je bil dober, predober mož, saj pa nisem bil jaz, le poslušajte. Povedati vam hočem odkritosrčno.

Kdor nosi toliko sladkih stvari pri sebi, kolikor sem jih nosil jaz, veste, da ne more, če ima le usta, biti kar takó, da bi ničesar ne pokusil, a kakó bi bil pa še le jaz, tak poníglavec in sladkosnedeč. Spravil sem se vže potoma na velikansko delo ter posegel zdaj v zavitek, zdaj v žep. Dobri kumek se mi je smijal, saj mu je bilo povšeči, da so mi tako dišali njegovi darovi. In takó sva prišla domóv, kjer sta naju veselo pozdravila oče in mati, posebno pa moji dve sestrici, kateri je tudi mikala sladka vsebina mojih žepov in zavitkov. Prijateljčki moji, ne posnemajte me v tem, povem vam skesano, da takrat nisem lepó ravnal. Moje slaščice so naredile iz mene grdega skopuha. Le nekaj malega sem dal sestricama, vse drugo sem snedel sam. Pomislite tistih nezdravih slaščic za cel goldinar! Nù, nekaj je vender ostalo, in to je bil oni strdeni škof, katerega nisem snedel, ne vem zakaj, ali iz spoštovanja do škofa ali pa, ker nisem mogel nič več jesti.

A kazen ni izostala! Ravno smo sedeli pri kosilu, ki je bil v čast mojemu kumeku in meni, a meni je postajalo slabo, zelo slabo in moral sem v postelj. O jejmina, to vam je bila dolga in huda bolezen in vže so mislili, da ne bodem več nikdar ozdravel. Ležal sem malo ne mesec dnij — pa nič zato, ker sem zaslužil.

In zapustil je premilostivi gospod škof, blagi starček, našo vasico, ko sem ležal v postelji — in videl ga nisem pozneje nikoli več. Mnogozaslужni gospod za cerkev in domovino se je vže davno preselil v večnost. Bodi mu zemljica lahka!

A óni moj strdeni škof je ostal še dolgo po mojej bolezni, ali kar videti ga nisem mogel. Stresel sem se po vsem životu, ko sem le zaduhal strd. Naša priprosta vasica je postala zopet tiha in mirna in nikoli več ni čakala takó slovesnega dneva, kakor je bil oni meni nepozabljeni dan, ko sem prejel zakrament sv. birmе . . .

Križ in petek.

Se nikdar nisem pomočil peresa za vas tako težko, kakor zdaj-le, otroci moji! Kako neki da nè?

Le pogledjte ga! Na lesenem križi leži razpét. Roké so mu prebóli z žreblji in nogé ravno takó. Trnjeva krona mu diči glavo in srce mu je sulica prerezala. Ves raztepén je, ran ima brez števila in sama kri mu pokriva život. In vender je pisano na deščici: „Jezus Nazarenski, kralj Judov.“

Torej kralj sam, in tak? In še več: Kralj nebeški, Sin božji, Gospod nebes in zemlje. Kar poznate ga, otroci! Vaš ljubi Jezus je, Vzveličar svetá. Zaradi grehov vseh ljudij na svetu je moral toliko trpeti. In ko bi ne bil, ne mogli bi

ljudje v nebesa, tudi vi nè! Oj, ta neizmerna ljubezen Vzveličarjeva! In to ljubezen naj bi vam jaz opisal? Ne morem; samó čutiti jo moremo — — Pogledjte podobó „Vrtčevo“ in pojdite na véliki petek v cerkev.

Kako za-

lostno je vse! Večna luč v svetilnici je ngasnila, sveče na oltarjih ne goré, razpela so zagrnjena s črnimi prtovi, mašniki so v črnih oblačilih, na stopnicah pred oltarjem ležé in premišlujejo smrt Vzveličarjevo — —

Kar prime mašnik v

roke sveto razpelo, zakrito s črnim prtom, odkriva je polagoma spominajoč, kako Jezusa slačijó, ter trikrat zapóje: „Glejte les križa, na katerem je viselo vzveličanje svetá,“ in pevci odpojó: „Pridite, častimo!“

Pokazavši ljudstvu sveto razpelo, znamenje našega vzveličanja, nese je na pripravljeni kraj pred oltarjem, s črnim prtom pogrnen, ter je položi tamkaj na črno blazinico. To je spomin, da so Jezusovo telo položili v grob. Nato se mašnik vrne ter bližajoč se trikrat k sv. razpelu, poklekne in poljubi nogé križanemu Jezusu. Ravno tako čast izkazujejo svetemu križu pričujoči vérniki — — —

Zdaj pa, ljubo dete, poglej še jedenkrat „Vrtčevo“ podobó. Ali vidiš? vsa družina se je zbrala okolo sv. razpela na tleh v cerkvi. Ondù vidiš ljubo mamico, kako se drži za čelo ter objokuje bitko smrt Vzveličarjevo. Mnogo mnogo stvari se je spomnila, klečóč pred sv. razpelom. Poleg mamice vidiš pobožnega Tončka, ki kleči ter se mu smili ljubi Jezus, ki je pribit na križi. Saj je tudi zanj umrl,

da-si ga ni še nikoli razžalil v svojem življenji. Metka je pogledala mamico in vest jej pravi, da je ljubega Jezusa razžalila, ker je vže nekaterikrat razžalila svojo dobro mater. Uršika pa še čaka, da bi tudi ona pokleknila in poljubila rane Odršenikove. Franek je tudi žalosten, saj mu je mati rekla, da je danes Bog umrl in Jerica je žalostna — in, ker so drugi žalostni, kdo bi jej zameril, da je tudi ona, ker je še majhena. Ko bode večja, vedela bode vže, zakaj je na ta dan vse takó žalostno. In tam zadaj kleči oče. Čakajoč zrè na Križanega, potlej tudi on pristopi ter položi v rane njegove svoje križe in križe svoje družine. Oj, ti križani Vzveličar, kam si ga vže vse peljal? Vse mu stopa pred oči — vse njegovo življenje in vmes nepretrgana ljubezen Odršenikova.

Toda vsega tega vi še ne umejete, otroci ljubi! Molite pa lé in spodobno se védite v cerkvi ter premišljuje trpečega in ljubečega Jezusa. Ko pride čas, razumeli bodeite tudi vi vse to prav dobro. Samó to glejte, da se Jezusu ne zamerite. A če se greha bojite, ne bodeite se mu zamerili in ljubil vas bode ter vzel k sebi v nebesa, kder sam zdaj prebiva.

B.

Velikonočna.

(Národna, malo popravljena.)

Vzveličar je iz groba šel,
Premagal smrt je in pekel,
Zató se veselimo,
Bogú se zahvalimo.

Če Jezus vstal ne bil bi res,
Oh, pogubljen bi svet bil ves.
Sedáj pa se radujmo
In sree povzdiguemo!

Takó ljudi je ljubil Bog,
Da sam otel jih je nadlog.
Marija mati míla,
Bogú nam je rodila.

Sin Božji ljudstvo judovsko
Učil živeti čednostno.
Križ naložili težki
Mu Judje nečloveški.

Na križu je pretrpel smrt
In Jožef ga zavil je v prt.
Marija v roke vzela,
Bridkosti omedlela.

Bil v skalnat grob je pokopán,
Na grob pa kamen mu deján.
A vstal v Velikinoči
Od smrti v svojei moči.

Oznanil angelj je ženám:
„Ne iščíte ga v grobu tám!
Grob prazen je, poglejte,
Učencem to povejte!“

Kdo prvi videl Jezusa?
Oj duša srečna, blažena!
Marija Magdalena,
Spokorna, sveta žena.

Zakaj si v dvomih o Tomaž?
Premalo vere še imaš.
A Jezus ti dokaže,
Da Bog nikdar ne laže.

Marija, mati žalostna,
Pri Sinu poveličana.
Nam bodi tolažnica
V nebesih priprošnjica!

Zdaj Alelujo pojemo,
Odršenika hvalimo,
Marijo, mater sveto,
Svetnikov srečno četo.

Radujmo se kristjanje zdaj,
Vsak k Bogu srce dviga naj.
Aleluja, Aleluja!
Aleluja, Aleluja!

F'r. Krek.

Iz spominov na babico.

VIII.

Na Vélíko nedeljo smo imeli v našem trgu prástar, poseben običaj. O prvem zóru ali bolje: kmalu po pólunoči so zagorévale po hišah luči, in skoraj na to smo začutili stopinje po klanci, ki vodi mimo naše hiše. Sprva posámeznikov, potem vedno česče in česče.

Naša babica, ki je čula od prvega slednji korak posebej, presodila je po njih najboljše, kdaj treba, da vstane tudi ona, užgè svetilko ter zbudi mene. Kajti nobeno leto, kar je bivala na našem domovanji — in teh se je bilo nabralo s časom toliko, da je péšal pod njimi spomin babičin — ni zamudila, da bi ne bila šla z drugo množico zajedno tudi ona na Velikonočno nedeljo zjutraj k sv. Trojici pozdravit s prvim svitom vstajenje Odrešenikovo.

„Kaj bi dejala ljuba sv. Trojica,“ rekla je večkrat, „ako bi zanemarjali stari običaj nje najbližji sosedi?“ —

Odkar sem za toliko dorastel, jemala je vsako leto s seboj tudi mene. In ni mi mogla napraviti slajšega veselja. Oj, babica, babica, sv. Trojica na prijaznem hólmu in Vélíke nedelje zórno jutro, kakó mi je polno sreé ob vaših imenih . . .

Stare ure kazalec se je pomaknil na dve. Tedáj je bila babica vže opravljena. V najlepše odelo se je bila oblekla, dela prédse črn svetál predpasnik, ki ga je od vseh najskrbneje pokladala v staro skrinjo ter zavezala pod brado robeé z zelenim krajčkom, katerega bi ne bila dala za vse sviléne robeé na svetu. Potem je oblekla mene. In šla sva.

Na poti je babica kmalu dobila družbó. Kajti ravno okolo dveh so hiteli ljudje najboljše na hólmu. In babica je poznala in pozdravljala vsakega, in vsakdo je poznal in pozdravljál njo. Zaplélá se je v pogovor. Jaz pa sem tiho stopical ob njenej strani držeč se je za krilo. Da-si so svetló gorele nebeške zvezde, vender so predaleč bile njihove luči, in bilo je le temačno po zemlji. —

Pri sv. Trojici se je bilo nabralo vže polno ljudstva. Vsled moje zvedávosti sva pogledála z babico najpred za obzidje pri cerkvi na óno stran hólma, s katere se odpré očesu po dnevi prekrasen razgléd na ves naš trg. Tamkáj so bili zažgali mladeniči vsako leto visok kres. Ponosno se je vil rdéči plamen k nebu, in neizrečeno lepó so se belili ob njegovem svitu cerkveni zidovi ter se žaréla vsa stran hólma. Kakor bi resnično upodabljal ta živi ogenj svetlo vstajenje Vzveličarjevo . . .

Kdo vé, doklèj bi bil hótél kakor zamaknen gledati ta neopisni prizor. Toda babica je hitela, da sva prišla v cerkev.

Po cerkvi se je prelijal skrivnostni pólumrak, čepráv je trepetalo v njem dókaj lučic. Ljudje so molili tiho, vsak sam v sebi. Tù pa tam je polagoma za-rožljal molek, tù pa tam se izvil iz srca póluglasen, pobožen vzdih.

Z babico sva pokleknila pred oltar sv. Miklavža. Kajti je vedela dobra starka, da me ondukaj najlaže obdrži páznega. Oltarček je prav mičen. V steno je vdolben kakor v male níške. Sv. Miklavž drži v njem v jednej roci leseno cerkvico in škofovsko palico, v drugej knjigo in na njej troje lepíh pozlačenih jabolk . . .

Tamkaj sva klečala in molila.

Kar se oglasé zvonovi v stolpu, po cerkvi pa vesela pesen „aleluje.“ Oj, kakó prelepa je bila ta pesen, kakó milo potrkanje v linah! — Svetotrojíski

zvonovi, še vedno se mi zdi, da vas poslušam, in tako sladko, tako prijetno mi je pri srci, kakor da zopet klečim pred oltarčkom sv. Miklavža poleg svoje babice!

Pesni je odglašala pesen. Kadar je prenehal zbor pred velikim oltarjem, začeli so drugi za vrati, in zopet drugi pri stranskem oltarji. Stara moja babica je prebiral urneje molkove jagode, in ustna so jej glasneje šepetala: „Kateri je vstal od smrti“ . . . Razbláziti se je moralo slednje srce — —

Za obzidjem pred cerkvijo je vže odgõrel kres, -ko smo prihajali iz cerkve v mlado jutro. Zvezde po nebu so bledele. Na vzhodu so se bliskali prvi žarki zlate zõre. Čist, svež zrak je vel. In v to lepo jutro so peli zvonovi. Svetotrojiškim so odgovarjali õni svetega Pavla, obojim pa šo tanko prilagali sv. Antona v Verdu.

„Kakõ lepo je bilo, bábica!“ šepetal sem dobrej starki vsakokrat na poti proti dómu. „Kaj nè, prihodnje leto pojdeva zopet?“

„Ne veva, otrok moj. Še nikoli me ni takõ upéhala denašnja pot k sv. Trojici kakor to leto. Letošnjo Velikonoč smo doživeli, prihodnja je v božjih rokah.“ Takõ mi je odgovarjala vsakokrat. In se je zatopila v misli. Smrti je takõ često omeñjala. Stara je vže bila, in morda bi si bila skoraj želela odpočiti v grobu, da ni imela na svetu — nas . . .

Mih. O. Podtrojiški.

Vzpomlád je spet!

Vzpomlád je spet! — Zdaj vreme tožno
Pozimsko vzelo je slovó:
Vzpomládni kras planino rožno
In dol odéva spet mehkó.

Veseljé vam, otroci srečni:
Pozdravlja vas vzpomládni cvet,
Ki iz nebes ga Oče večnj
Presádil je na beli svet!

Pojóč se bliža rojstnej vási
Mladénka s šopkom rož s planin,
Da cvet ta bode v zimskem čási
Na srečo vzbujal jej spomin . . .

Pokrival bo zeleno njivo
In vrt cvetoči zopet sneg,
A roža v domišljijo živo
Cvetán prizvala dol in breg!

In zrla bode v zlate čáse:
S planin bití na tiho plán
S planin, kjer brala rože záse,
Da kiti si obráz cvetán . . .

Vzpomlád mladósti vaše klije:
Na pota trosi vam cvetie,
Ob čela mehka vence vije,
Da kras poveča vaših lic.

Ob čela mehka! — Srečna leta
Užgala vánja viden znak:
Mladósti dnovi — dóba sveta —
Z radóstjo v tæbe gleda vsak.

Vsak? — Nè! — kdor je brez dela živél,
Ko čas potekal mu blestéč:
On v siromaštvu je osível —
V mladóst ozira se solzéc.

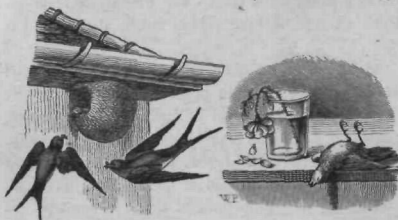
A tæ mladóst je dóba dela,
Veseljé vzbujal bo spomin,
Kakõr mladénka je vesela
Po zimi šopka rož s planin.

Modést.

Lástovice.

(Slika iz narave.)

Lástovke, oj Bog vás sprimi,
Ko po dólgi, ôstri zimi
Priletéle ste nazaj
V mirni naš planinski raj!
S. Gregorčič.

Po mračnih zimskih dnevih je pomolilo zlato solnčee naposled svoje prijazno lice izza temne meglene zavése, ki nam je dolgo zakrivala lepo modro nebó. Hrib in dol sta se ogrnila v lep svatovski plašč. Z gorkega juga so se vračale lehnokrile ptičice in si gradile gnezdeca. Vže je zažgolela po ozelenem polji krepka pesen skorjančeva, a lástovic, ki so vsako leto gnézdile pod našim pristrešjem, še ni bilo nazaj. Sleharni dan smo hodili otroci gledat v zapuščeno gnezdo, a vselej smo je našli prazno. Mislili smo si vže, da so ali opešale na dolgem potovanji preko širokega morja, ali jih je pa ugonobila kruta roka lovčeva. A glej! Nekega jutra zaslišimo z dvorišča glasno cvrčanje in vriščanje. Hkrati smo bili vsi pod lastovičjim gnezdom. Kako veselo smo zavpili videč, da so se vrnile tudi ljubeznive lástovke! Dà, lástovke v svojih črnih suknjicah in lepo belih predpascih, lástovke, o katerih smo vže mislili, da so našle hladen grob daleč tam od naše ljube domovine. —

Malokatero ptičico vzprejme človek s tolikim veseljem kakor lástovico. S svojim prihodom in nekakim posebnim zaupanjem do ljudi, s svojo iskreno ljubeznijo do mladičev prikupila se je človeku takó, da je postala njegova največja prijateljica o vračajočej se vzpomladi. Zatorej pôje z narodo in o njih pesnik:

„Dôbre sréce ste nosilke,
Kder svoj dom postavíte,
Blágot tja pripravíte.“

(S. Gregorčič.)

Da-si slóve pregovor: „Jedna sama lástovica še ne naredi poletja,“ vender se z njenim prihodom zima mora posloviti in lepa vzpomlad nastopi. —

Naš par, vrnivši se iz daljnega juga ogleda si najpreje ali je ostalo še vse pri starem ali nê. Dà, na dvorišči je še vodnjak, okolo katerega se preriva čreda ovác. Pred pesjakom zleknen leži hudi Sultan, leno moli jezik iz gobca ter renči na gladne vrabee, ki brskajo po dvorišči. Na hlevnem pristrešji prede pisani maček in hlata po sitnih mušicah, ki plešejo okolo njega. Na dvorišči ni nič novega! In v vási? Po bliskovo švigati spretni letalki mej hišami sëm in tjà, zastrizeti z z dolgimi peroti, obrniti se na desno, a kmalu jo zopet zavijeti na levo. Sedaj letiti nizko nad vodó, da se skoraj dotikati blestečih valov, sedaj se dvigneti visoko v čisti jutranji zrak. Vže sediti vrhu pozlačenega križa na vaškem zvoniku, kimati z drobnima glavicama in gledati z modrimi očesci, je li tudi po vási še vse takó, kakor je bilo pri njunem odhodu. Dà, dà, tudi tu se ni nič izpremenilo. — Smùk! Vže skačeti zopet po našej strehi, sprehajati se po žlebu in prevdarjati, kakó bi popravili gnezdo, katero je vže nekoliko razpadlo.

Prva skrb jima je, spraviti iz gnezda slamo, katero so predrzni vrabei nosili va-nje. Potem se začne delo. Da bi videli, otroci moji, kakó pridni sta bili naši lastovici! V sladkej nádeji na svoj mladi zarod sta po več dnij iskali blata ter ga nosili v kljunčkah domóv. Oprti na rep ste tako pridno zidali, da se je kar videlo, kako je gnezdo raslo.

Samica začne nesti. Kako rad bi pogledal, koliko jajčec ima vže v gnezdu! Ali bal sem se, da bi mi ne pala kaka smét v oči in bi ne oslepel, kakor mi je dejala večkrat moja mati. Ko ste nekóč obé lastovki odleteli na lov, pristavim vender lestvico ter s strahom pogledam v gnezdo, v katerem je ležalo pet belih, sivo-pikčastih jajčec. — Ko je začela samica valiti, čepela je od jutra do večera mirno na svojem gnezdu in zrla s prosečimi očesci pód-se na dvorišče, da bi jej kdo ne storil kaj žalega. Njen sodrug jej je pridno donášal mušic in komarjev ter jo zabaval z ljubeznivim petjem. Rano zjutraj, ko je še mrak pokrival utrjeno zemljo, vže je on glasno žvrgoleč desetkrat preletel dvorišče.

Ej, kako živahno gibanje je zavladalo góri pod našim pristrešjem, ko so se čez dva tedna izvalili mladiči! Trudapolni dnevi so nastopili zdaj za njega in za njo. Najpreje sta znosila jajče lupine daleč iz gnezda, da bi ne zasledil ujiju mladičev maček, ki se je vedno tam okolo plazil. Nató sta jela skrbeti za prazne želodčke. Po ves dan sta bila obá na lovu, a vender sta komaj nasitila — penasitne sitnežčke v gnezdu. Kmalu jim je bilo tudi gnezdo pretesno, tako hitro so rasli. Zato so se pa tudi vedno sém in tjà prekucavali. Nekega jutra slišim z dvorišča glasno čivkanje; hitro grem gledat, kaj bi bilo. In glej ga kleka! Jeden izmej mladičev je ležal v travi pod gnezdom in upil na vse grlo; padel je bil iz gnezda. Skrbna roditelja sta ga žalostno žvrgoleč obletavala, a pomagati mu nista mogla. Miho sta me gledala, kakor bi me hotela prositi, naj jima denem ubožčka v gnezdo. Smilili ste se mi ubogi lastovki, zatorej sem rahlo prijel golega ptička in ga nesel k njegovim bratcem.

Čim bolje so rasli ti mali kričači, tem bolje so bili tudi nagajivi in nepokojni. In ko so dobili tudi vže perje, kar vztrpeti niso več mogli v gnezdu. Najpogumnejši izmej njih je prvi skočil v strešni žleb in od tod na streho. Drugi so se čudili njegovej predrznosti, premišljevali nekaj časa, a kmalu so bili tudi vsi drugi na strehi in tekali sem in tjà. Drugi dan so se bili vže toliko izurili, da so brez vse težave vzleteli na dimnik in od tod na bližnje drevo. To se je ponavljalo vsak dan, dokler se niso popolnem priučili letanju. Ko so si znali tudi hrano poiskati, ločili so se od roditeljev, razkropili se po vsej vási ter si zidali gnezda, kakor so to videli pri svojih starih.

Ko sta naši stari lastovici vzgojili še drugi zarod, približala se je hladna jesen. Mehko solnce se je jelo skrivati za oblake ter je samo časi še pogledalo na otožno zemljo, cvetica za cvetico je venela, porumenelo listje je tiho padalo na zemljo in veter je popihaval preko golega strnišča. Vse je kazalo, da je zima vže pred durmi. Tudi ptice so to čutile in se jele napravljati na dolgi pot. Po visokih drevesih in zvonikih so se zbirale velike tólpe, druga za drugo se je vzdignila pod veslajoče oblake in odjadrala proti jugu. Naši lastovici sta bili zdaj redko domá. Shajali sta se s svojimi tovarišicami v neštevilna krdela, ki so letala po vási sem in tjà. Zjutraj sta vzleteli iz gorkega gnezda in se še le zvečer vrnili domóv. A

nekega večera ju ni bilo več nazaj, le jedno njih tovarišie smo našli mrtvo na polici podstrešnega okna poleg poslednje razcvetene cvetice, ki sem jo bil jaz še našel na našem vrtu in jo dal ljubeznivim prijateljicam naše hiše v slovó. —k—

Listje in cvetje.

Tožba in up.

Zamán te dolgo vže želimo,
Vzpomlád, veselja zlati čas,
Da bi pregnala pusto zimo,
Podala zopet zemlji kras.

Pa bodi le okó mi jasno!
Zamán je pač bil up do zdaj.
A zopet zrló zemljo krasno —
Zeméljski gledalo boš raj.

Debéli, trdí led se taja,
Gorkeje solnce sneg topí,
In skoraj milega nam maja
Napóčijo prelepi dni.

Prišla je Vesna,* krasna déva,
Gospodstvo zimi vzela bo.
In čas bo spet cvetú in spéva
In duša mi vesela bo. F. N.

*) Vésna = boginja vzpomladi pri starih Slovanih.

Otročje národne pesence.

(Zapísal po Belej Krajini Janko Barlé.)

I.

Pleši, pleši črni kos!
Kak' bom plesal, ki sem bos.
Kadi¹⁾ so ti škornice?
Pod zelenem grmeku.
Kje je tisti grmek?
Sekira ga posekala.
Kje je tista sekira?
Kovač jo razkoval.
Kje je tisti kovač?
Črvi so ga pójeli.
Kje so tisti črvi?
Kókoti²⁾ pozóbalí.

Kje so tisti kókoti?
Svati so jih pójeli.
Kje so tisti svati?
Prošli so po mlado.³⁾
Kje je tista mlada?
Skrila se je v slámico,
Kakti⁴⁾ miš v jámico.

(Kaplišče.)

¹⁾ kadi = kje; ²⁾ kokot = petelin; ³⁾ mlada = nevestica; ⁴⁾ kakti = kakor.

Številčni rebus iz zemljepisja.

(Priobčuje A. Ž.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	10	11	6	12	13	3	10	.
3	14	10	4	.	.	.	.	.
4	8	7	13	3	9	10	.	.
5	2	6	3	10	4	3	.	.
6	15	16	10	13	5	.	.	.
7	10	13	8	4	5	3	4	.
8	2	15	3	17	8	.	.	.
9	3	18	8	13	3	.	.	.

Opomnja: Devet vrst števil znači devet zemljepisnih imen iz kamniškega okraja, in sicer: 1. gora; 2. reka; 3. vas; 4. reka; 5. vas; 6. vas; 7. gora z romarsko cerkvijo; 8. vas; 9. gora. Prva vrsta se čita tudi v prvej vrsti nizdolu.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Uganke.

- 1) Katera mreža je najdaljša?
- 2) Jaz sem rodil mater, a mati mene?
- 3) Svet nosi, pa visí na steni?

Rešitev rebusov in demanta v 3. „Vrtčevem“ listu:

Rešitev rebusa:

Obilo si človek želi, pa vender jako malo potrebuje.

Prav so ga rešili: Gg. Jak. Inglič, naduč. v Idriji; Sim. Punčah, naduč. v Slavini; M. Rant, naduč. na Dobrovi; Vendelin Sadar, učit. v Zalogu; Fr. Staufer, učit. pri sv. Katarini (Štir.); Jos. Vidic, naduč. v Št. Pavlu v Savinjske dolini; Ivan Weixl, naduč. pri D. M. v Pušcavi (Štir.); Matej Vurnik, organist v Mirnipeči; Ant. Meden, v Begunjah pri Cerknici; Jernej Pire in Jos. Kumar v Idriji; Fran Šivilaskup v Horjulu; Fr. Peternel, mladenič v Novakih (Gor.); Jož. Janša, dijak v Ljubljani; Jak. Rabuza in Gvido Sernee, dijaka v Celji; Jos. Globevnik, Rajko Mlejnik in Alojzij Dular, dijaki v Rudolfovem; Leon Mencinger, uč. v Krškem; Anton Gaber, uč. v Škofji Loki; Dragotin Koderman, uč. na Frankolovem (Štir.); Stanko Jare, Martin Kralj, Al. Baš, Jan. Strojansk, Ant. Hren, Greg. Stamol, Fr. Marolt, Jož. Prislau, Fr. Rizmalt, Martin Florjanc, Fried. Drobnic, Jož. Kok in Martin Brožnik, učenci v Braslovčah; Dragotin Pestevšek, Fran Docaver in Rih. Pestevšek, uč. v Slivnici pri Mariboru; Iv. Tome, uč. v Ljubljani; Drag. Weixl, uč. pri Dev. Mar. v Pušcavi (Štir.). — Albina in Tomazina Treven v Idriji; Ivana in Amalija Šket v Dramljah (Štir.); Marija Leben v Horjulu; Josipina Koderman na Frankolovem (Štir.); Marija in Leopoldina Rant na Dobrovi; Ojka in Betka Pogachnik na Dobravi pri Kropi; Ivanka Žigrt in Režika Špuraj, pevki v Slivnici pri Mariboru; Pavlica Arlič, Emica Banko in Fanika Rodč, učence na Dobrni (Štir.); Oroslava Weixl, učenka pri Dev. Mariji v Pušcavi (Štir.); Dora in Nuška Pollak v Kranji; Emilija Jare, Zofija Povše, Helena Šmajš, Franica Kralj in Marjetica Bošnjak, učence v Braslovčah (Štir.); Marija Bolč, Franica Juvancič, Ivana Primožič, Marija Pehaček in Jerica Logar, učence v Planini (Notr.).

Rešitev številčnega rebusa:

Ključ v rešitev;

1 = s	7 = č
2 = t	8 = l
3 = o	9 = e
4 = r	10 = a
5 = ž	11 = c
6 = i (j)	12 = š

Ako zamenimo številke s črkami, dobimo sledeča zemljepisna imena:

Storžič.
Tržič (trg).
Oslica (vas).
Reteče (vas).
Zeje (vas).
Jošt (gora).
Čirčiče (vas).

Prav so ga rešili: Gg. Jak. Inglič, naduč. v Idriji; M. Rant, naduč. na Dobrovi; Vend. Sadar, učit. v Zalogu; Fr. Staufer, učit. pri sv. Katarini (Štir.); Mat. Vurnik, organist v Mirnipeči; Jernej Pire in Jos. Kumar v Idriji; Leon Mencinger, učenec v Krškem; Edvard Dolinšek v Brežicah (Štir.); Ant. Gaber, uč. v Škofji Loki; Dragotin Koderman na Frankolovem (Štir.). — Gospodična Apolonija Fatur v Ljubljani; Marija in Leopoldina Rant na Dobrovi pri Ljubljani; Marija Bolč, Marija Kolar, Marjetica Miklavčič, Ivana Petrovič; Alojzija Marfinčič, Ivana Krašovec, Ivana Kovšca, Franjica Juvancič, Ivana Primožič, Marija Pehaček in Jerica Logar, učence v Planini na Notranjskem.

Rešitev demanta:

O
I d a
b o k a l
m a v r i c a
b l a z i n i c a
v r v a r t k a l e c
h r u š k a j a b o l k o
O d k r i t j e A m e r i k e
k v a r e c A p n e n e c
t i g e r m e d v e d
Š t a j e r s k o
O s t r i c a
b r i n a
o k o
e

Prav so ga rešili: Gg. Jak. Inglič, naduč. v Idriji; M. Rant, naduč. na Dobrovi; Jos. Vidic, naduč. v Št. Pavlu v Savinjske dolini (Štir.); Ivan Weixl, naduč. pri Dev. Mar. v Pušcavi (Štir.); Jernej Pire in Jos. Kumar v Idriji; Fran Šivilaskup v Horjulu; Franec Peternel, mladenič v Novakih (Gor.); Drag. Koderman na Frankolovem (Štir.); Jakob Rabuza in Gvido Sernee, dijaka v Celji; Leon Mencinger, učenec v Krškem in Stanko Jare, učence v Braslovčah. — Marija in Leopoldina Rant na Dobrovi; Josipina Koderman na Frankolovem (Štir.); Dora in Nuška Pollak v Kranji; Emilija Jare, Marija Miklavžin, Neža Hribernik, Marjetica Bošnjak, Zofija Povše, Cecilija Culk, Helena Šmajš, Franika Kralj, Ivana Korun, Franca Primožič, Marija Plaskan, Terezija Hojnik, Kristina Jeraj in Cecilija Šporn, učence v Braslovčah (Štir.).

Odgonetke ugank:

1. Strelevod; 2. Čas.

Listnica. Gosp. F. N. v B.: Vaš sestavek „Hanibal pred smrtjo“ smo prejeli, a odložili, ker ne ugaja našemu listu. Za druge vaše spise, lepa hvala! — Vsem našim sotrudnikom najpriznanejša hvala za poslane nam spise; vse, kar je dobrega zrna, pride na vrsto, zato prej prosimo potrpljenja. — O. Podtrojski v Rimu: Prisrčen pozdrav! — Podgorci: Odložili za polletni čas.

„Vrtce“ izhaja 1. dne vsacega meseca in stoji za vse leto 2 glj. 60 kr., za pol leta 1 glj. 30 kr. Napis: Upravišтво „Vrtcevo“, mestni trg, šte. 23 v Ljubljani.

Izdajatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.